No. 73.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 20 Junij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

rwerping van het Wetsontwerp tot regeling van het gebruik van het batig Saldo der Overzeesche middelen.

II.

e grondwet verzet er zich niet tegen, dat de over leggen staten van ontvangsten en uitgaven bevat, wat wij hebben aangewezen. Het moeten zijn laatst ingekomene staten. Bij wien? Bij den ing, die het opperbestuur heeft volgens art. 59. dus de Gouverneur-Generaal staten ingezonden en den deze bij het Departement van Kolonien aan met de hier te lande bekende bijzonderheden ent de Indische ontvangsten en uitgaven, welke Gouverneur-Generaal niet kennen kon; worden deze gecompleteerde staten aan den Koning voor of den aanvang der gewone zitting ingezonden, dan dit werkelijk de laatst ingekomen staten van de angsten en uitgaven der Overzeesche Bezittingen. indien ook die ontvangsten en uitgaven nog niet werkelijk gedaan zijn; het is genoeg, dat dit zal len geschieden volgens wettelijk vastgestelde bepalingen, om ze als te goed of verschuldigd te kunnen aanmerken. De grondwet noemt niet *werkelyk ane*; van het saldo slechts vordert zij, dat het kelijk *beschikbaar* zijn zal; en dat men in elk l niet anders dan door berekeningen tot de be ng van het bedrag van een beschikbaar saldo ko kan, behoeft niet te worden betoogd. Sommige hebben wel beweerd, dat alleen het jaarlijksch leggen der staten, geenszins de jaarlijksche rege van het gebruik van het beschikbare saldo door rondwet zou worden gewild. Wij kunnen dit elen niet deelen, om de onregelmatigheid die er gevolg van zijn zou, zoodanig b. v. dat er twee ie jaren zouden kunnen verloopen, dat de rege over geen cent ten behoeve van het moederland kunnen beschikken en in een ander jaar weder een dubbel of nog hooger batig saldo. Moesten telkens de belastingen naar de eenige millioenen ere of meerdere uitgaven worden gewijzigd, om egering eensdeels in staat te stellen in de vastge e uitgaven te voorzien en anderdeels de natie niet er te belasten dan volstrekt noodig was, dan kon onophoudelijk aan het verhoogen of verminderen belastingen blijven. De uitlegging der regering l ons derhalve op dit punt als de meest aanne ke voor; en het verband tusschen de laatste en laatste zinsnede van art. 59 schijnt in ons oog ook dezen geenen twijfel over te laten.

delijk moeten wij nog doen opmerken, dat het elve spreekt, dat men bij het overleggen van staten zou moeten acht geven, daarop niet op in ontvang of uitgaaf te brengen, wat reeds op ere was gebragt geworden; of wel in eene daar bestemde kolom die reeds gebragte montanten af ekken, en het overblijvend bedrag in eene vol kolom uit te werpen, die dan het *nieuwe* be betwelk nog in aanmerking komen moest, zou len. Eveneens kon er dan eene kolom zijn voor *minder* ontvangene of uitgegevene dan op de vorige gebragt was, om bij de bepaling van het nieuwe saldo ook daarop te kunnen acht geven.

door ons aangewezen weg is de eenig mogelijke, kan voldaan worden aan den letterlijken inhoud rt. 59 der grondwet, en zulks *jaarlyks*, bij den ng van elke gewone zitting.

beschikbaar batig slot ten behoeve van het moe nd is dan opgemaakt en bepaald met al de ze id, die er te verkrijgen was; het is daarom een ijk batig saldo, en bij die het tegendeel wilde len zou er buiten staat toe zijn, en alleen daarom gt zijn aan te nemen wat er op de meest zekere ugdelijke gronden gesteld werd.

n wij nu meer bijzonder acht op den inhoud het verworpen wetsontwerp, dan gelooven wij, dat eer tegen den *vorm* dan tegen de *zaak* zon De Minister heeft, zoo wij meenen, getracht, e bepaling der som als saldo beschikbaar, zoo elijk aan de waarheid te komen; doch Z. Exc. heeft het niet gewaagd, zijn tot uitkomst verkregen bedrag *een batig saldo* te noemen en de woorden *vermoedelyk* en *zooveel meer of minder* uit het ontwerp weg te laten. Z. Exc. kon dit evenwel gerustelijk doen; want, hadden de Staten-Generaal beweerd, dat het *geen* werkelijk batig saldo was, Z. Exc. had het tegendeel kunnen volhouden, namelijk dat het werkelijk *dat* batig saldo is, van hetwelk de grondwet wil, dat het gebruik door de wetgevende magt jaarlijks na overlegging der staten van ontvangsten en uitgaven zal worden geregeld. Wilden de Staten-Generaal het gebruik van een *ander* batig saldo regelen, van dat, hetwelk de Indische rekening zal opleveren, Z. Exc. kon volstaan met het bewijs der onmogelijkheid DEZER regeling in elke gewone zitting en met de bewering, dat de grondwetgever geenszins het onmogelijke kan hebben gewild noch bepaald, en dat bijgevolg alleen *kan* zijn bedoeld het saldo, hetwelk de staten van ontvangsten en uitgaven, zoo reeds gedaan als volgens de begrootingen nog te doen, als resultaat opleveren.

Wij twijfelen dan ook geenen oogenblik of, wanneer de regering mogt kunnen goedvinden ontwerpen voor te stellen, waarbij 1°. de contracten met de Handel-Maatschappij gesloten aan de goedkeuring der Staten-Generaal werden onderworpen, en 2°. een ontwerp van wet tot regeling van *het batig saldo*, opgemaakt en voorgesteld op den voet, door ons in ons eerste artikel aangewezen; — deze zaak tot genoegen van Staten-Generaal en Regering zou zijn geregeld, en daardoor tevens het crediet der Handel-Maatschappij en zelfs dat van het rijk in het algemeen zou zijn bevorderd.

Wij doen overigens hulde aan de gematigdheid, met welke wij den heer BAUD ditmaal zijne zaak voor de Staten-Generaal hoorden verdedigen; en van de meer constitutionele gevoelens, welke naar ons inzien zich daarbij deden opmerken, dan wij die in vroegere handelingen en verdedigingen wel mogten ontwaren.

Grootelijks beviel ons zijne opmerking, dat de jaarlijksche en zoo spoedig mogelijke regeling van het gebruik van het batig saldo daarom o. a. voor den lande wenschelijk is, omdat eenmaal dat gebruik bepaald zijnde, de regering het niet meer in hare hand heeft, daarover nog tot *andere* einden, ten behoeve der Indische dienst, voor zoodanige uitgaven als Zij, hoewel minder dringend noodig, nogtans wenschelijk of oorbaar zoude mogen achten, te beschikken.

Het op de laatste staten voorkomen van uitgaven als subsidie voor de cadetten-school te Breda, voor de stoomsleepdienst en het werf-dépot te Harderwijk zou ook naar ons inzien geen bezwaar tegen de aanneming van een nader wetsontwerp kunnen opleveren.

Het met die uitgaven vermeerderen van het batig saldo en het stellen van een afzonderlijk artikel in dat ontwerp, houdende dat die vermeerdering zal strekken tot dekking der uitgaven, welke voor de gezegde onderwerpen zijn gevorderd; schijnt voldoende te zijn om dit bezwaar op te heffen; en krachtens deze wet konden ook die sommen dan van de rekening der Indiën op die van het moederland, namelijk op den voor de bijdrage der Overzeesche Bezittingen bij de Begrooting uitgetrokken post, worden overgeschreven.

Ook nog was het ons aangenaam, onderscheidene der meest geachte sprekers, als b. v. de heeren LUZAC, BRUCE enz., zich in de stelligste bewoordingen te hooren verklaren, ten aanzien van het vertrouwen, hetwelk het beheer, het karakter en de integriteit van den Minister hun inboezemt; zoo als ook de benoeming van den heer MERKUS tot waarnemend Gouverneur, aan allen die hem kennen de gegrondste verwachtingen heeft doen opvatten voor een toekomstig deugdelijk beheer onzer O. I. bezittingen; en dit een en ander doet ons dan ook des te meer hopen, dat de Minister zich zal haasten om door de voordragt van andere wetsontwerpen, de goede overeenstemming tusschen Regering en Staten-Generaal, zooveel zijn Departement betreft, te herstellen en te bevestigen.

Nog hebben wij opgemerkt, dat enkele leden der Staten-Generaal het beginsel voorstaan, dat al wat wetgeving is ten aanzien der Overzeesche Bezittingen, ten gevolge van het bij de grondwet aan den Koning opgedragen opperbestuur, tot de attributen der Regering behoort, waarmede zich de Staten-Generaal niet mogen bemoeijen. Wij voor ons kunnen dat gevoelen niet deelen, maar houden het er voor, dat daar, waar aan de Staten-Generaal de wetgeving door het opperbestuur der Regering ingevoerd, mogt voorkomen in strijd te zijn met de waarachtige belangen des rijks of deszelfs bezittingen, of met de burgerlijke regten, welke de Nederlander ook in Nederlandsche bezittingen behoort te genieten, zij wel degelijk bevoegd zijn, voorstellen te doen, ten einde *door de wetgeving van Nederland* daarin te doen voorzien. *Bestuur, opperbestuur, uitsluitend opperbestuur* is in geenen deele *wetgeving*, en sluit volstrekt de bevoegdheid van *deze* niet uit, om wetten tot stand te brengen, welke voor het algemeen belang van den Staat op dit punt noodig mogten zijn.

Het in overweging nemen van voorstellen van leden der Staten-Generaal, tot zoodanig einde moetende strekken, te weigeren, zou dan moeten gegrond zijn op bewijzen van het nadeelige van zoodanige voorstellen voor de belangen van den Staat, geenszins op de onbevoegdheid der Staten-Generaal om zoodanige voorstellen te doen.

Eindelijk stemmen wij met die leden overeen, welke beweren, dat de Staten Generaal, ofschoon zich geenszins met de daden van uitsluitend bestuur mogende inlaten, nogtans geregtigd zijn tot het onderzoeken en beoordeelen der ontvangsten en uitgaven bij en voor dat bestuur plaats vindende, ten einde tevens te kunnen beslissen, of het overblijvend batig slot werkelijk datgene is, hetwelk ten gebruike van het moederland kan worden afgezonderd; kunnende men anders bezwaarlijk vermoeden, waarom het overleggen der staten van de ontvangsten en uitgaven der Overzeesche bezittingen zoo uitdrukkelijk bij de grondwet zou zijn bepaald geworden.

Wij sluiten dit artikel met hulde toe te brengen aan die leden der Staten-Generaal, welke het wetsontwerp afstemmende, toonden al het gewigt te beseffen, hetwelk het vestigen van en het vasthouden aan een deugdelijk beginsel, met opzigt tot den invloed der Staten-Generaal op de financiële belangen des moederlands, in betrekking tot de Overzeesche Bezittingen, noodzakelijk, en vooral in den tijd dien wij beleven, voor den Staat in het algemeen hebben moet.

De *Staats Courant* zal, zoo wij hopen, de beleefdheid hebben, aan de natie de namen der leden te doen kennen, welke op dit stuk een ander gevoelen schijnen aan te kleven.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

STOKHOLM, den 31. Mei. De algemeene aandacht wordt hier tegenwoordig bezig gehouden door een, sedert eenige dagen, verspreid gerucht, waarvan ook reeds in de dagbladen melding gemaakt wordt; te weten, dat alhier ontvangen zou zijn een twintigtal exemplaren van een ontwerp, hetwelk niets minder bedoelt, dan eene algemeene vereeniging tusschen Denemarken, Zweden en Noorwegen daar te stellen. Dit plan zou in Denemarken door een geheim genootschap ontworpen zijn, en, ter winning van aanhangers, aan agenten van het genootschap in de drie rijken worden rondgezonden. De aldus vereenigde staten zouden een gezamentlijk gemeenebest moeten uitmaken, met eenen afwisselenden voorzitter, beurtelings uit een der drie voormalige rijken te kiezen, aan het hoofd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15. Junij. Nadat het beroep der veroordeelden wegens den jongsten aanslag tot eene contra-revolutie verworpen was, heeft de koning, bij besluit van eergisteren, hun eene commutatie van straf verleend; zijnde het doodvonnis tegen de generaals *van der Meere* en *van der Smissen* in dwang-arbeid voor al hun leven en dat tegen de heeren *Verpraet* en *van Laethum* in twintig jarigen dwang-arbeid veranderd, alle vier *zonder* te pronk stelling. Het *Journal d'Anvers*, dit besluit vermeldende, laat het door deze aanmerkingen volgen:

« Deze verandering der doodstraf in de schandstraf van dwangarbeid, of van galleijen, zal vrij algemeen als een zeer gering genade-betoon beschouwd worden, zoo het al genade genoemd kan worden. Ons komt voor, dat de minister van justitie beter had kunnen doen in een geval, waarin goedertierenheid zich zonder eenig gevaar aan voorzigtigheid kon paren. De straf van altoosdurende opsluiting, welke men nog altijd tot eene tijdelijke maken kon, was voor de voldoening aan de wet en het gevoel des publieks

genoeg. Wij hopen dat in den *Moniteur*, bij het bekend maken van het besluit, die hatelijke woorden *dwang-arbeid* verdwenen zullen zijn, daar het toch eene staatkundige misdaad betreft, waarop, naar onze zeden, de vlek van eerloosheid niet hecht. Men zegt, dat de veroordeelden naar het kasteel van Bouillon gevoerd zullen worden."

NEDERLANDEN.

OUDER-AMSTEL, den 16 Junij. In de afgeloopen nacht is aan den Amsteldijk, nabij de Nessersluis, brand ontstaan ten huize van den broodbakker *Teune*, welke broodbakkerij geheel in de asch is gelegd; de belendende perceelen hebben min of meer schade geleden, doch zijn, naar wij vernemen, even als de broodbakkerij zelve, tegen brandschade verzekerd.

— Uit den Helder schrijft men van den 14. dezer: «Op morgen zullen van hier te water naar Harderwijk vertrekken, een detachtement vrijwilligers van de 3e divisie van het algemeen depot der landmagt no. 33, sterk 30 manschappen, onder bevel van den 2e luit. *Swemers.* Gemeld detachement zal bij deszelfs komst te Harderwijk bij de 1e divisie van het algemeen depot worden ingelijfd, en, zoo men verneemt, een deel uitmaken van de 100 onderofficieren en manschappen die onder bevel van den 1e luit. der Oost-Indische Inf. *J. A. A. Boon*, en vergezeld van den 2e luit. *A. P. F. de Scheyff*, op een onzer Oost-Indische koopvaarders, eerstdaags naar Java worden ingescheept."

MENGELINGEN.

EENE ONTMOETING ONDER EENEN EIK.

(Vervolg van onze vorige.)

« Het was niet van eenen troon, dat ik droomde," hernam de houthakker, « maar van eene danszaal; ik klemde « niet eenen scepter in mijne handen, maar de blanke hand « mijner danseres."

» O! jongeling," zeide de soldaat met een' glimlach, « houthakkers-vrouwen hebben zelden blanke handen. Het oude spreekwoord zegt: « Het gelaat van den man, de hand « van de vrouw."

« En, daarom juist, had mijne danseres eene blanke « hand. Wat had men anders aan het droomen?"

« Dat zijn ligtzinnige gedachten," merkte de soldaat op strenger toon aan, « en die Gode niet welgevallig zijn. Maar « gij zijt jong en de jeugd is dartel."

« Weet gij, wanneer men jong is, en wanneer men « ophoudt het te zijn? Meent gij dan, dat het menschelijk « leven slechts een klavier is, waarvan de jaren de toetsen « zijn, en die elk eenen verschillenden toon van zich geven? « Des menschen ouderdom is niet op zijn gelaat uitgedrukt, « noch in de kleur zijner haren, maar in zijn hart; en wie « kan het hart doorgronden?"

De soldaat zag zijnen lotgenoot doordringend aan.

« Zeer wijsgeerig gesproken voor een' houthakker!" merkte hij koeltjes aan.

De ander beet zich op de lippen.

« Ik heb in mijnen tijd," zeide hij, « een poos on« derrigt genoten bij den vicaris van het kerspel Worcester."

De storm verdubbelde in hevigheid.

« De menschen zijn broeders," zeide de soldaat. « Gij hebt « mij de helft van uwen boom aangeboden, ik bied u de helft « van mijnen mantel aan."

Zij gingen digter bij elkander zitten, en de houthakker hernam, terwijl hij zich in de plooijen van het gewaad zijns medgezels wikkelde:

« Bij zulk donker, koud weder, is de dood dubbel ijs« selijk; het is als of de overledenen in hunne graven « moeten bibberen, en ongeduldig wachten naar de terug« keer van de zon en de nieuwe bloemen. Dat huilend « fluiten van den wind door de boomen luidt mij als het « weeklagen der verslagenen op de velden van Worcester « en die niet eens alle eene laag aarde hebben, om hun « tot lijkkleed te strekken."

« Bij den dood hebben zij eene wijkplaats verkregen," zeide de puritein, « en hun slaap is zoo vast, dat menige « sneeuwbui en regenvlaag over hunne hoofden zal heen« trekken, eer zij ontwaken. Laat ons niet om hen treuren. « Hunne taak voor dit leven is geeindigd; zij hebben den « weg tot de toekomst voor die hen volgen gebaand. Hun « bloed is vruchtbaar voor de aarde geweest. Want aldus « heeft God der menschen lot geregeld: allen zijn gelijkelijk « geroepen, om in het uitgestrekte veld der menschheid « hunne vore te ploegen; maar wanneer de vore eenmaal « daar is, leggen eenigen, wien het tweede gedeelte hunner « taak is kwijtgescholden, zich ter ruste neder, onderwijl « anderen, minder gelukkig misschien, achterblijven, om « den oogst in te zamelen."

« Ik zou niet meenen, dat het laatste gedeelte van die « taak zoo zwaar was; en overigens heeft de masijer, « wiens schuren buigen onder den last van het koorn, « rede om zich te beklagen over de moeite, aan het inzame« len besteed? Meent gij, bij voorbeeld, dat het lot van « hem, die den oogst van Worcester inzamelt, zeer te « beklagen is?"

« Wien bedoeld gij daarmede?" vroeg de soldaat.

« OLIVIER CROMWELL," zeide de houthakker.

Op het hooren van dien naam sidderde de puritein.

« Jongeling," zeide hij, « gij spreekt stout over de « gewigtigste aangelegenheden, en met de ligtzinnigheid, « aan uwen leeftijd eigen. Hij, met wien gij spreekt, kent « CROMWELL beter dan gij."

« En ik" hernam de houthakker met drift, « ken CROM« WELL even goed, als CROMWELL zich zelven kan kennen."

« Welnu, spreekt dan vrij uit zoo als het hart het u « ingeeft," zeide de puritein; « wij zijn hier alleen in den « storm en den nacht; spreek zonder vrees. God zij mij « ten getuige, dat hij, die u een stuk van zijnen mantel « heeft geleend, geen verklikker is."

« Ik heb niet veel te zeggen," hernam de houthakker. « CROMWELL kan zich niet zóó vermommen, dat zijne « zelfzucht niet doorblinkt. Aan hem zal het niet liggen; « zoo hij niet den oogst van Worcester inzamelt; want « CROMWELL wordt boven alles verteerd door eerzucht."

« Door eerzucht!" herhaalde de puritein half luid en als tot zich zelven. Door eerzucht! maar wie doorgrondt dat « woord? Eerzucht, overgelaten aan zich zelven, vermag « niets; slechts door op een beginsel te steunen, verkrijgt « zij kracht. Zij is de reus van de fabel, slechts wanneer « zij de aarde onder zich voelt is zij krachtig. Beginsels, « ziet gij, daarop rust alles; maar zij zijn log van aard « en men moet ze aandrijven, wil men ze doen bewegen. « Wanneer een denkbeeld rijp is, dan staat er iemand « op, blakend van eerzucht, gelijk gij zegt, die het bezielt « door zijne innerlijke kracht en het gloed en leven medodeeld « door zijne magtige hand. Gij ziet, de eerzucht is eene « onmisbare hoedanigheden en die uit God haren oorsprong « heeft. CROMWELL is eerzuchtig, zegt gij? welnu, ik « wil aannemen, dat hij het is, maar zijne eerzucht steunt « op het beginsel der volksoppermagt; de vrijheid van En« geland is zijn werk en verzelt zijne schreden. O, reken « er op, zoo zal de nakomelingschap CROMWELL beoordeelen, « want de nakomelingschap faalt niet."

« De nakomelingschap," zeide de houthakker, « zal KA« REL I wreken. CROMWELL, wanneer hij zich noemt de « kampvechter van Engelands vrijheden, zoekt zich zelven « en de anderen om den tuin te leiden; want hij is niets « dan de kampvechter van zijnen eigenen hoogmoed. Heeft « hij het paleis der STUARTS vernield, het was om op « deszelfs puinhoopen een nieuw voor zich zelven te stich« ten. Maar wanneer de eerzuchtigen, om met u te « spreken, onmisbaar zijn en zelve de rede van hun « bestaan zijn, ligt het ook in deze hunne geaardheid, « door diezelfde denkbeelden, die zij opwekken, omverge« worpen te worden, wanneer zij deze tot hun eigen voordeel « willen aanwenden."

« Bedoelt gij," vroeg de puritein, « dat CROMWELL'S « werk met hem te gronde zal gaan, en niet rijke vruchten « voor Engeland dragen?"

« De tijd zal het leeren; maar al zal CROMWELL'S werk « vruchten voor Engeland dragen, voor hem zelven zal het « geene vruchten dragen. CROMWELL zal CROMWELL niet « overleven."

De puritein boog zwaarmoedig het hoofd, en, na een oogenblik stilte, antwoordde hij langzaam en zoo dof als vreesde hij de echo in het bosch te wekken: « OLIVIER heeft eenen zoon."

« Een kwelende herder," voegde er de houthakker met ironie bij; « een zoon, die bloemen plant en met water « begiet. Op den magtigen OLIVIER CROMWELL zal RICHARD « de tuinier volgen, die met het zwaard zijns vaders boomen « zal snoeijen."

« Houd op! houd op!" zeide de puritein met drift. « Wie kan voorzeggen wat de tijd en de menschen van « RICHARD zullen maken? O! dat zijn vader iets van zijnen « krachtigen geest in de aderen van dien verbasterden spruit « kon overgieten!"

Hij zweeg en bleef peinzen. De houthakker hernam.

« Ik zie gij kent CROMWELL goed. « OLIVIER heeft « « eenen zoon!" Het woord schetst den man. Dikwerf « heeft hij, midden onder al de moeijelijkheden en bezwaren « aan het grondvesten der Engelsche vrijheid verknocht, « tot zijn zwaard moeten zeggen: « Moed, mijn getrouw « « zwaard, gij zult eene rijksstaf worden! en met ons « « beide zullen wij eenen koninklijken stam vormen." « Thans steunt CROMWELL op het beginsel der volkssou« vereiniteit: maar weldra zal hij die verloochenen en hij « is verloren op den dag, waarop hij aan de STUARTS hunnen « koningstitel zal wagen te ontnemen, zoo als hij hun de « magt ontrukt heeft. Breekt die dag niet aan, het zal « zijn omdat CROMWELL niet gedurft heeft: omdat hij zich « te zwak heeft gevoeld op het punt, dat hij zijn hoogste « en vurigst gewenschte doelwit zou bereiken."

« Nimmer! nimmer!" riep de puritein onstuimig uit. « Men zal niet kunnen zeggen, dat OLIVIER zich ter aarde « gebogen zal hebben om er uit het slijk eenen ijdelen « titel op te beuren, verbrijzeld door zijnen hiel; dat verwijt « zal hem de nakomelingschap niet doen."

« En welken waarborg voor uwe woorden geeft gij?" vroeg de houthakker.

« Mij," antwoordde zijn medgezel, met een krachtig gebaar.

« Dan moet gij CROMWELL zelf zijn," zeide de houthakker plotseling opspringende.

« En gij," zeide de soldaat, als viel hem eene onverwachte gedachte in, « gij zijt misschien KAREL STUART."

Zij weken ieder een stap achteruit. De puritein trok zijn zwaard, de houthakker haalde van onder zijn kleed een' dolk voor den dag.

« Zoo is het," hernam hij, « ik ben KAREL II en gij « zijt CROMWELL; ik ben de overwonnene, gij de over« winnaar; ik de koning van gisteren, gij die van morgen. « Nog een kind, hebt gij mij het oor met droevige ge« luiden vervuld, met het geluid van eenen inéénstortenden « troon en het opslaan van een schavot. Met de wapens « in de hand heb ik de erfenis van KAREL I opgeëischt, « hoe zij ook ware, eene kroon in het paleis St. James « of een schavot te White-Hall; en gij hebt den zoon het « zwaard uit de hand gewrongen, zoo als gij het den scepter « aan den vader hebt gedaan. En, des niettegenstaande, « hebben wij ons beide op hetzelfde aardleger nedergevleid, « onder hetzelfde verhemelte, zij aan zij, en in denzelfden « mantel gewikkeld, als twee vrienden, als twee broeders! « Bloedige schim van KAREL I, gij ziet welk een' laatsten « spot het lot voor uwen stam bewaard had. Maar, ver« mits KAREL II en CROMWELL op die wijze bijeen zijn « gekomen, alleen in den nacht, zonder leger en zonder « geschut, zullen wij met ons beide Worcester hernieuwen."

Hij naderde, zijnen dolk tegen CROMWELL opgeheven, deze hield zijnen arm tegen en zeide koel: « Het is te « laat, het zwaard uit de schede te halen. De zaak, over « welke wij twistten, is uitgewezen, er heeft genoeg bloed « voor gevloeid. Het goddelijk en het menschen-regt heb« ben te Worcester tegen over elkander gestaan, en God « heeft zijn regt verlaten om met het volk te strijden. « Wat zal de dood van eenen STUART of van CROMWELL « uitmaken? Gij ziet dat het zwaard der STUARTS niets « tegen Engeland vermag. Laat af met dat wapen, knaap."

Onderwijl hij zoo sprak, had hij KAREL II ontwapend en de dolk in de struiken geslingerd.

« Voor u," vervolgde hij, « te vlugten voor CROM[WELL'S] « soldaten en Engelands geregtigheid; maar voor [CROM]« WELL zelven is het voldoende dat uw leven [aan de] « punt van zijn zwaard heeft gehangen. Herinnert [u] « wel, dat de bloeddorstige puritein, die den vader « doen sterven, eenmaal het leven van den zoon ge[spaard] « heeft."

« God zij mijn getuige," zeide STUART, « dat ij[k] « volgens mijn vrijen wil voor uwe edelmoedigheid om[...] « maar voor wij afscheid van elkander nemen, zal ik « misschien reeds vergolden hebben."

« En hoe dat, als ik vragen mag?" Zeide CROM[WELL].

« Ik ben zeker," zeide STUART, « schreden in den [...] « gehoord te hebben."

« Het zijn," antwoordde CROMWELL, na geluis[terd te] hebben, « mijne rondkoppen, die hun opperhoo[fd] « zoeken."

« Of mijne cavaliers, die hunnen koning zoeken."

Er was een oogenblik stilte en angstig zwijgen. [CROM]WELL en STUART zagen elkander somber aan, toen [...] mannen, gekleed als boeren, te voorschijn traden.

« Hier, mijne heeren!" riep KAREL II.

Het waren PERCY, MONTROSE, en andere cavalie[rs, die] den geheelen nacht door naar den verdwaalden S[TUART] gezocht hadden.

« Ha! sir," zeide MONTROSE het hoofd ontbl[ootende], « de hemel zij geloofd; in welk eene doodelijke ong[erust]« heid hebben wij verkeerd. Maar, wie is die ma[n? Hij] « heeft het voorkomen van eenen rondkop. Is h[et eene] « vermomming?"

De dag begon aan te breken.

« Bij mijne ziel!" zeide PERCY, nader bij tredend[e, het] « is! de protector."

Al de cavaliers waren onder hunne kleederen gew[apend] en grepen naar hunne wapenen. CROMWELL zag h[en] aan, leunende op zijn zwaard.

« Mijne heeren," zeide STUART, zich voor hen pla[atsende], « ik heb eene drukkende schuld aan dien man af [te doen]. « Hij heeft het in zijne magt gehad voor uwe aa[nkomst] « de Engelsche dijnastie ten gronde te rigten."

« De schulden des konings zijn niet de onze," h[ernam] PERCY. « Een getrouw onderdaan der STUARTS mo[et den] « opstand tegengaan, waar hij dien ontmoete."

MONTROSE greep hem bij de arm. « Wat is da[t voor] « een wapengekletter?" zeide hij.

Op hetzelfde oogenblik schaarden zich eenen hoop [sol]daten, uit het kreupelbosch getreden, om CROMWE[LL].

« Op uwen post, mijne heeren!" riep MONTROSE, [...] « zijn de rondkoppen."

De twee benden waren nagenoeg gelijk in aantal. [Rond]koppen en cavaliers zagen elkander dreigend aan.

« Sla dood! sla dood! riep eensklaps een puritein [...]

CROMWELL hield hem met een gebaarde terug.

Wie waagt het bevelen te geven in mijne tegenwo[ordig]« heid?" vroeg hij gebiedend. Vervolgens voegde h[ij er] bij: » Soldaten van God, gij zult deze overwonnenen [van] » Worcester vrij laten ontkomen: hun opperhoofd [heeft] » het leven van CROMWELL willen sparen."

» Gij ziet het, mijne heeren" zeide STUART t[ot de] cavaliers. » De oorlog is voor heden geëindigd. La[at ons] » vertrekken.

De protector gaf zijne troepen het sein tot den a[ftogt].

» Vergeet mijne woorden niet," zeide hem KAR[EL].

» De toekomst zij regter tusschen ons," antwoordde [OLI]VIER.

De toekomst veroordeelde beiden: RICHARD CRO[MWELL] verloochende zijns vaders werk, en de STUARTS ver[loren] hun geding, zonder beroep, te Culloden.

Verbetering.

In het vorig No. 1e bladz., 1e kolom, regel 37 staat: trouwen; moet zijn: vertrouwen.

ADVERTENTIEN.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 18 Junij. Sedert den 16 dezer zijn ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Paul Friedrich, T. Hagen, Riga, hennipzaad; Oscar, P[...] Gothenburg, houtwaren; The Soho, Th. Whitcombe, [...] stukgoed en passagiers; de twee Gebroeders, N. Erichsen, [...]zich, houtwaren; Fanchor, H. Niemann, Riga hennip[zaad].

Voor Gend bestemd:

Nicoline, J. Kaufmann, Marseille, Graan.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van de[n] naar zee gezeild:

Jeannette, D. M. Jhun, ballast, Sunderland.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.